

Knjiga proroka Daniela – sto šezdeset i jedan

Uloga Rima u uspostavljanju viđenja biblijskog proroštva: detaljno razmatranje jedanaestog poglavlja Daniela

Jeff Pippenger
2024-03-27

Viđenje iz jedanaestog poglavlja Daniela glavna je referentna točka za sva viđenja biblijskog proročanstva, a viđenje iz jedanaestog poglavlja uspostavljeno je simbolom Rima.

I u ona vremena mnogi će ustati protiv kralja juga; i nasilnici između tvoga naroda uzvisit će se da potvrde viđenje, ali će pasti. Daniel 11,14.

Jones se osvrće na prethodni redak ovim riječima:

„Kad su Amorejci navršili mjeru svoje bezakonosti, njihovo je mjesto dano Izraelu, Božjem narodu. Kad je Izrael, slijedeći put pogana, također napunio čašu bezakonja, Bog je podigao kraljevstvo Babilona i sve odnio. Kad je Babilon napunio čašu svoje bezakonosti, vlast je prenesena na Perziju. A kad se anđeo odvratio zbog opachine Perzijanaca, tada dolazi knez Grčke i sve odnosi.“

„I dokle je trebala trajati sila Grčke? Kada je trebala biti slomljena? ‘Kad prijestupnici navrše mjeru.’ Taj narod stoji dok ne ispuni mjeru svoje bezakonosti, a zatim se vlast prenosi na drugo kraljevstvo. Ta sila na koju je bila prenesena bila je rimska, kao što saznajemo iz Daniela 11:14. ‘I u ona vremena mnogi će ustati protiv kralja juga; i nasilnici između tvoga naroda podignut će se da ispune viđenje, ali će pasti.’ Taj je narod označen kao narod razbojnika — sinovi razbojnika, kako kaže bilješka na margini teksta.

„To su oni kojima se sada daje kraljevstvo, a zašto?—‘Djeca razbojnika uzvisit će se da utvrde viđenje.’ Kada ovaj narod stupi na pozornicu, tada nastupa ono što utvrđuje viđenje, ono što je jedan veliki predmet viđenja, jedno glavno obilježje u slijedu viđenja koje je Bog po prorocima dao za sva vremena.” A. T. Jones, *The Columbian Year and the Meaning of the Four Centuries*, 6.

Jones kaže da, kada rimska sila „stupi na pozornicu, tada ulazi ono što uspostavlja” ... „liniju viđenja koju je Bog dao po prorocima za sva vremena.” U Millerovoj povijesti protestanti su naučavali, kao što to sada čini adventizam Laodiceje, da razbojnici tvoga naroda predstavljaju Antioha Epifana, seleukidskoga kralja koji je vladao od 175. do 164. pr. Kr. Bio je član seleukidske dinastije, koja je bila jedna od grčkih država nasljednica nastalih raspadom carstva Aleksandra Velikoga. Neslaganje oko toga pitanja bilo je toliko određeno u mileritskoj povijesti da je poistovjećenje Antioha Epifana prikazano na pionirskoj karti iz 1843.

Upućivanje na Antioha na karti predstavlja jedino upućivanje na nešto što se ne nalazi u Božjoj proročkoj Riječi. Ono se ondje nalazi kako bi pobilo lažna učenja protestanata toga razdoblja, što je sada lažno učenje laodicejskog adventizma. Je li William Miller razumio dubinu važnosti

shvaćanja da je Rim zemaljska sila koja uspostavlja „liniju viđenja koju je Bog dao preko proroka za sva vremena“, dvojbeno je, no bilo je dovoljno jasno da se čvrsto obrani činjenica da Rim uspostavlja viđenje.

Gdje nema viđenja, narod propada; a blago onomu koji drži Zakon. Izreke 28,14.

Salomon je zapisao da ondje gdje nema viđenja narod propada, a hebrejska riječ „viđenje“ u četrnaestom retku ista je kao i u Salomonovoj izreci. Viđenje je pitanje života ili smrti, a „viđenje“ je uspostavljeno simbolom Rima. Riječ „viđenje“ u četrnaestom retku ista je riječ za viđenje kao u Habakuku, drugom poglavlju.

Stat ću na svoju stražu i postaviti se na kulu, i motriti da vidim što će mi reći i što ću odgovoriti kad budem ukoren. I Gospodin mi odgovori i reče: Zapiši viđenje i učini ga razgovijetnim na pločama, da može trčati onaj koji ga čita. Jer viđenje je još za određeno vrijeme, ali na svršetku će progovoriti i neće slagati: ako i oklijeva, čekaj ga; jer će zacijelo doći, neće zakasniti. Habakuk 2,1–3.

Riječ „ukoren“ u prvom retku znači „raspravljao se s“. William Miller bio je stražar postavljen na kulu u povijesti pokreta prvoga i drugoga anđela, i kada je u proročkoj simbolici upitao što treba odgovoriti u raspravi svoje povijesti, bilo mu je rečeno da zapiše viđenje, koje je potvrđeno simbolom Rima. U skladu s tom činjenicom, kada su milleriti izradili pionirsku kartu iz 1843. godine u ispunjenju ova tri retka iz Habakuka, uputili su na samo središte rasprave u kojoj su sudjelovali. Oni bez sumnje nisu razumjeli da njihovo upućivanje na besmisleni argument da je Antioh Epifan bio sila koja je potvrdila viđenje predstavlja raspravu iz drugoga poglavlja Habakuka, ali sestra White rekla je da je ta karta bila „vođena rukom Gospodnjom i ne treba se mijenjati“, pa je upućivanje na raspravu na karti bilo iz Božje ruke.

Milleriti su ispravno došli do razumijevanja da je prvo razočaranje 19. travnja 1844. započelo vrijeme odgađanja, na koje upućuje Habakuk, kao i Matejeva prispodoba o deset djevica. Također su došli do razumijevanja da su ta dva proročanstva izravno povezana s dvanaestim poglavljem Ezekijela, gdje Ezekiel prepoznaje vremensko razdoblje u kojem će se ispuniti učinak svakoga viđenja. Ta riječ „viđenje“ ista je hebrejska riječ koju sada razmatramo. Zato je Jones u pravu kada kaže: „Kad“ Rim „stupi na pozornicu, tada nastupa ono što utvrđuje viđenje, ono što je jedan veliki predmet viđenja, jedna glavna oznaka na crti viđenja koju je Bog dao preko prorokâ za sva vremena.“ Rim utvrđuje cjelokupno viđenje Božje proročke Riječi, a još određenije, upravo je Rim ono na čemu je izgrađena čitava struktura jedanaestoga poglavlja.

Kada sestra White upućuje na konačno ispunjenje jedanaestoga poglavlja Daniela i izjavljuje da će se „velik dio povijesti koji se odigrao u ispunjenju ovoga proročanstva ponoviti“, ona time utvrđuje da su povijesti iz jedanaestoga poglavlja koje su već bile ispunjene predstavljale tipološki obrazac završnih redaka jedanaestoga poglavlja Daniela. Predmet završnih redaka jedanaestoga poglavlja jest kralj sjevera, koji ondje predstavlja suvremeni Rim. Stoga su povijesti iz jedanaestoga poglavlja Daniela koje se ponavljaju povijesti koje predstavljaju Rim.

U posljednjih šest redaka jedanaestog poglavlja moderni Rim (kralj sjevera) osvaja tri zemljopisne sile. U četrdesetom retku osvaja kralja juga (bivši Sovjetski Savez 1989.), slavnu zemlju (Sjedinjene Američke Države pri uskoro dolazećem nedjeljnom zakonu) i Egipat (cijeli svijet, kako je predstavljen po Ujedinjenim narodima). U Danielu jedanaest poganski je Rim prikazan kako osvaja tri zemljopisne sile da bi zadobio tada poznati svijet, a zatim je papinski Rim prikazan kako osvaja tri zemljopisne sile da bi zadobio zemlju.

Poganski Rim prvi se put u ovome poglavlju spominje u četrnaestom retku kako bi bio prepoznat kao simbol koji uspostavlja viđenje, ali se njegov uspon na vlast ne razmatra sve do šesnaestoga retka. Kraljevstvo Aleksandra Velikoga bilo je podijeljeno na četiri dijela kao ispunjenje Božje proročke Riječi, ali su se ta četiri dijela ubrzo sažela u dva glavna protivnika, koji su u proročkom izlaganju što se nastavlja do završetka poglavlja označeni ili kao kralj juga ili kao kralj sjevera. U četrnaestom retku spominje se uzlazna sila Rima kao sila koja će uspostaviti viđenje, ali predmeti o kojima je riječ jesu borbe između ostataka Aleksandrova kraljevstva, kako ih predstavljaju kraljevi sjevera i juga.

U petnaestom retku ta su dva kralja još uvijek uključena u svoju borbu, i kralj sjevera nadvladava. Ali u šesnaestom retku dolazi Rim, i redak kaže: „Ali onaj koji dolazi protiv njega“, što znači da, kada Rim dođe protiv kralja sjevera koji je upravo nadvladavao kralja juga, kralj sjevera neće moći opstati pred Rimom. Rim nadvladava, a u šesnaestom retku Rim je također trebao stajati u slavnoj zemlji Judi. U sedamnaestom retku Rim će „upravljati svoje lice da uđe sa snagom svega svojega kraljevstva“. On je pokorio kralja sjevera koji nije mogao opstati pred njim, zatim je pokorio Judu, a potom je ušao u Egipat.

I u ono će vrijeme mnogi ustati protiv kralja juga; i nasilnici iz tvoga naroda uzvisit će se da utvrde viđenje, ali će pasti. Tada će doći kralj sjevera, podići nasip i osvojiti najutvrđenije gradove; i mišice juga neće odoljeti, ni njegov izabrani narod, niti će biti snage da se odoli. Ali onaj koji dolazi protiv njega učinit će po svojoj volji, i nitko mu se neće moći oduprijeti; i on će stajati u slavnoj zemlji, koja će njegovom rukom biti opustošena. Također će upraviti svoje lice da uđe sa snagom svega svojega kraljevstva, i čestiti će biti s njim; tako će učiniti: i dat će mu kćer žena da je pokvari; ali ona neće ostati na njegovoj strani, niti će biti za nj. Daniel 11:14–17.

Pobjeđivanje prikazano u ovim stihovima ispunjenje je osmog poglavlja Daniela.

I iz jednoga od njih izađe mali rog, koji naraste veoma velik prema jugu i prema istoku i prema krasnoj zemlji. Daniel 8,9.

Mali rog iz devetoga retka jest poganski Rim, a deveti redak utvrđuje, u skladu s četrnaestim do sedamnaestim retkom jedanaestoga poglavlja, da će poganski Rim osvojiti tri zemljopisne cjeline dok bude preuzimao vlast nad svijetom. Te su cjeline bile jug (Egipat), istok (Sirija, kralj sjevera) i krasna zemlja (Juda). Povijest šesnaestoga i sedamnaestoga retka predoznačuje povijesno trostupanjsko osvajanje suvremenoga Rima u recima četrdeset do četrdeset i tri, jer, kako je izjavila sestra White, „Velik dio povijesti koja se odigrala kao ispunjenje ovoga proročanstva ponovit će se.”

„Premda Egipat nije mogao opstati pred Antiohom, kraljem sjevera, ni Antioh nije mogao opstati pred Rimljanima, koji su sada pošli protiv njega. Nijedno kraljevstvo više nije bilo kadro oduprijeti se toj sili u usponu. Sirija je bila osvojena i pridodana Rimskom Carstvu kada je Pompej 65. pr. Kr. lišio Antioha Azijskog njegovih posjeda i sveo Siriju na rimsku provinciju.“

„Ista je sila trebala također stati u Svetoj zemlji i proždrijeti je. Rim se povezao s narodom Božjim, Židovima, savezom 162. pr. Kr., od kojega datuma zauzima istaknuto mjesto u proročkom kalendaru. Ipak, nije stekao vlast nad Judejom stvarnim osvajanjem sve do 63. pr. Kr.; a tada na sljedeći način.

„Po Pompejevu povratku s njegova pohoda protiv Mitridata, kralja Ponta, dva suparnika, Hyrkan i Aristobul, borila su se za judejsku krunu. Njihov je spor iznesen pred Pompeja, koji je ubrzo uvidio nepravednost Aristobulovih zahtjeva, ali je želio odgoditi odluku u toj stvari do nakon svoga dugo priželjkivanog pohoda u Arabiju, obećavši da će se potom vratiti i urediti njihove prilike onako kako se bude činilo pravednim i ispravnim. Aristobul je, prozrevši Pompejeve stvarne namjere, požurio natrag u Judeju, naoružao svoje podanike i pripremio se za snažnu obranu, odlučan da pod svaku cijenu zadrži krunu za koju je predviđao da će biti dosuđena drugomu. Pompej je tijesno slijedio bjegunca. Kad se približio Jeruzalemu, Aristobul je, počevši se kajati zbog svojega postupka, izišao da ga susretne i nastojao izgladiti stvar obećavajući potpuno podvrgavanje i velike svote novca. Pompej je, prihvativši tu ponudu, poslao Gabinija na čelu odreda vojnika da preuzme novac. Ali kad je taj general-pukovnik stigao u Jeruzalem, zatekao je vrata zatvorena pred sobom te mu je s vrha zidina poručeno da grad neće ostati pri pogodbi.“

„Pompej, ne htijući nekažnjeno dopustiti da ga se na taj način obmanjuje, stavi Aristobula, kojega je zadržao uza se, u okove te odmah sa svom svojom vojskom pođe na Jeruzalem. Pristaše Aristobulove bile su za obranu grada; pristaše Hirkánove, za otvaranje vrata. Kako su ovi potonji bili u većini i nadvladali, Pompeju je bio omogućen slobodan ulazak u grad. Nato su se Aristobulovi pristaše povukli na goru Hrama, potpuno odlučni braniti to mjesto kao što ga je Pompej bio odlučan pokoriti. Na kraju tri mjeseca načinjen je u zidu otvor dostatan za juriš te je mjesto osvojeno oštricom mača. U strašnome pokolju koji je uslijedio pobijeno je dvanaest tisuća osoba. Bio je to potresan prizor, primjećuje povjesničar, vidjeti svećenike, zauzete u to vrijeme božanskom službom, kako mirnom rukom i postojanom nakanom nastavljaju svoj uobičajeni posao, naizgled nesvjesni divljega meteža, premda su svuda oko njih njihovi prijatelji bili prepušteni pokolju i premda se često i njihova vlastita krv miješala s krvlju njihovih žrtava.“

„Okončavši rat, Pompej je srušio jeruzalemske zidine, prenio nekoliko gradova iz nadležnosti Judeje pod nadležnost Sirije i nametnuo danak Židovima. Tako je Jeruzalem po prvi put osvojenjem dospio u ruke one sile koja je trebala držati ‘krasnu zemlju’ u svom željeznom stisku dok je ne bude posve proždrla.

„Stih 17. I upravit će lice svoje da dođe sa silom svega kraljevstva svojega, i pravednici s njime; tako će učiniti: i dat će mu kćer žena da je pokvari; ali ona neće stajati na njegovoj strani, niti će biti za nj.“

„Biskup Newton donosi i drugo čitanje ovoga retka, koje se čini da jasnije izražava smisao, kako slijedi: ‘On će također upraviti svoje lice da silom prodre u cijelo kraljevstvo.’ Redak 16 doveo nas je do osvajanja Sirije i Judeje od strane Rimljana. Rim je prethodno osvojio Makedoniju i Trakiju. Egipat je sada bio sve što je preostalo od Aleksandrova ‘cijeloga kraljevstva’, a što još nije bilo podvrgnuto rimskoj vlasti, koja je sada upravila svoje lice da silom prodre u tu zemlju.“ Uriah Smith, Daniel i Otkrivenje, 258–260.

Već smo, više nego jedanput u ovim člancima, zapazili kako se trideseti i trideset prvi redak jedanaestog poglavlja Daniela podudaraju s četrdesetim i četrdeset prvim retkom, a povijest tridesetoga i trideset prvoga retka također se podudara s iščupanjem triju rogova.

Promatrao sam rogove, i gle, među njima izraste drugi mali rog, pred kojim se iščupaše iz korijena tri od prvih rogova; i gle, na tome rogu bijahu oči kao oči čovječje, i usta koja govorahu velike stvari. ... I o deset rogova koji bijahu na njegovoj glavi, i o drugome koji izraste, pred kojim tri padoše; upravo o onome rogu koji imaše oči i usta koja govorahu veoma velike stvari, i čiji je izgled bio silniji od njegovih drugova. Daniel 7,8.20.

Kao što Daniel osmo poglavlje, deveti redak, prikazuje tri zemljopisna područja osvajanja koja su postavila poganski Rim na prijestolje, tako je i iščupavanje rogova (koji predstavljaju Herule, Ostrogote i Vandale) prikazivalo tri zemljopisna područja osvajanja koja su postavila papinski Rim na prijestolje. Obje te povijesti usklađene su s recima četrdeset do četrdeset tri jedanaestog poglavlja Daniela, a iščupavanje triju rogova usklađeno je s poviješću redaka trideset i trideset jedan.

„8. redak: Promatrao sam rogove, i gle, među njima je izrastao drugi mali rog, pred kojim su tri od prvih rogova bila iščupana s korijenom; i gle, na tome rogu bijahu oči kao oči čovječje i usta koja govorahu velike stvari.”

„Daniel je promatrao rogove. Među njima su se pojavili znaci neobična kretanja. Jedan mali rog (isprva malen, ali poslije krupniji od svojih drugova) probio se među njima. Nije bio zadovoljan time da mirno nađe vlastito mjesto i ispuni ga; morao je potisnuti neke od drugih i uzurpirati njihova mjesta. Tri su kraljevstva bila iščupana pred njim. Taj mali rog, kao što ćemo kasnije imati prilike potpunije zapaziti, bio je papinstvo. Tri roga iščupana pred njim bili su Heruli, Ostrogoti i Vandali. A razlog zašto su bili iščupani bio je taj što su se protivili učenju i zahtjevima papinske hijerarhije, pa stoga i vrhovništvu rimskog biskupa u crkvi.

„A ‘u tome rogu bijahu oči kao oči čovječje, i usta koja govorahu velike stvari’; oči su prikladan simbol pronicavosti, prodornosti, lukavstva i dalekovidnosti papinske hijerarhije; a usta koja govorahu velike stvari prikladan su simbol oholih pretenzija rimskih biskupa.“ Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 132–134.

Rim je taj koji uspostavlja viđenje biblijskog proroštva, a osobito viđenje iz jedanaestog poglavlja Daniela. U tom je poglavlju velik dio proročke povijesti, koji se bio ispunio prije mileritskog pokreta, trebao biti ponovljen u posljednjih šest stihova Daniela 11. Osvajanje triju zemljopisnih prepreka koje je uspostavilo i poganski i papinski Rim na prijestolju prikazano je u 11. poglavlju, a ta dva prikaza predodnačuju vrijeme kada je suvremeni Rim ponovno uspostavljen na prijestolju.

Rim je taj koji uspostavlja viđenje, a Pavao prepoznaje da se papinski Rim otkriva u svoje vrijeme.

Neka vas nitko ni na koji način ne zavede: jer taj dan neće doći ako prije ne dođe otpad i ne otkrije se čovjek grijeha, sin propasti; koji se protivi i uzvisuje iznad svega što se zove Bog ili se štuje; tako da kao Bog sjedi u hramu Božjemu, pokazujući samoga sebe da je Bog. Ne sjećate li se da sam vam, dok sam još bio s vama, to govorio? A sada znate što ga zadržava da se otkrije u svoje vrijeme. 2 Solunjanima 2:3–6.

Papinstvo je preuzelo prijestolje kao peto kraljevstvo biblijskog proročanstva godine 538., i mnogi koji razmatraju šesti redak bez sumnje bi pretpostavili da Pavao misli kako će „Papinstvo biti otkriveno 538. godine“. To može biti točno, ali je u najmanju ruku sporedna istina onoga što je Pavao označavao. Pavao, kao i svi proroci, govori više o posljednjim danima nego o vlastitom vremenskom razdoblju. Govorio je o tome kako će papinstvo biti proročki otkriveno, jer je kao prorok bio u suglasju sa svim drugim prorocima. Red na redak, oni koji nemaju viđenje ginu, a oni koji nemaju viđenje, nemaju ga zato što ne znaju što uspostavlja viđenje. Znati da Rim uspostavlja viđenje jest razumijevanje od kojeg ovisi život ili smrt. Pavao, u suglasju s drugim prorocima, ističe da je ono što otkriva papinski Rim, koji je Rim posljednjih dana, „njegovo vrijeme“. Proročko „vrijeme“ povezano s Rimom jest ono što otkriva što i tko je Rim.

Nastavit ćemo ovo proučavanje u sljedećem članku.

„Apostol Pavao je, u svojoj drugoj poslanici Solunjanima, preokrenuo veliki otpad koji će rezultirati uspostavom papinske vlasti. Izjavio je da dan Kristov ne će doći, ‘osim ako najprije ne dođe otpad i ne otkrije se čovjek grijeha, sin propasti; koji se protivi i uzvisuje iznad svega što se naziva Bogom ili se štuje; tako da kao Bog sjedi u hramu Božjem, pokazujući samoga sebe da je Bog.’ A nadalje, apostol upozorava svoju braću da ‘otajstvo bezakonja već djeluje.’ 2. Solunjanima 2:3, 4, 7. Već je u to rano doba vidio kako se u crkvu uvlače zablude koje će pripremiti put razvoju papinstva.“

„Malo-pomalo, isprva potajno i u tišini, a zatim sve otvorenije kako je rasla u snazi i zadobivala vlast nad umovima ljudi, ‘tajna bezakonja’ nastavila je svoje varljivo i bogohulno djelovanje. Gotovo neprimjetno običaji poganstva pronašli su svoj put u kršćansku crkvu. Duh kompromisa i prilagodbe neko je vrijeme bio obuzdavan žestokim progonstvima koja je crkva podnosila pod poganstvom. Ali kad su progoni prestali i kršćanstvo ušlo u dvorove i palače kraljeva, ona je odložila poniznu jednostavnost Krista i Njegovih apostola radi raskoši i oholosti poganskih svećenika i vladara; a umjesto Božjih zahtjeva, uvela je ljudske teorije i predaje. Nazivno obraćenje Konstantina, početkom četvrtoga stoljeća, izazvalo je veliko radovanje; a svijet, zaodjeven obličjem pravednosti, ušao je u crkvu. Sada je djelo iskvarenosti brzo napredovalo. Poganstvo je, premda se činilo pobijeđenim, postalo pobjednikom. Njegov je duh vladao crkvom. Njegovi nauci, obredi i praznovjerja bili su uključeni u vjeru i bogoslužje onih koji su se priznavali Kristovim sljedbenicima.“

„Ta nagodba između poganstva i kršćanstva dovela je do razvoja ‘čovjeka grijeha’, za kojega je u proročanstvu proročeno da se protivi Bogu i uzdiže iznad njega. Taj golemi sustav lažne religije remek-djelo je Sotonine moći — spomenik njegovim nastojanjima da se usadi na prijestolje kako bi vladao zemljom prema svojoj volji.” Velika borba, 49, 50.

